

32. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024./2025.

2. RAZRED

PROVJERA GEOGRAFSKIH VJEŠTINA

Zaporka

--	--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova _____ / 30

Potpis članova Državnoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je najviše 120 minuta.

Na crte za odgovore odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Za ostale zadatke naveden je pribor kojim se upisuju odgovori. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati.

Odgovori trebaju biti usklađeni s normom hrvatskoga standardnog jezika.

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima (osim u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo). Učenicima se dopušta pisanje po marginama ispitnoga materijala ili praznim stranicama bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Za vrijeme rješavanja zadataka za provjeru geografskih vještina ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje i priborom za izradu: **milimetarski papir, grafitna olovka, kemijska olovka, kutomjer, ravnalo i/ili trokut, šiljilo, gumica za brisanje, pet drvenih bojica** (žuta, zelena, crvena, narančasta i smeđa) **i kalkulator.**

Na svaku stranicu zadataka za provjeru geografskih vještina upišite zaporku. Prije rješavanja zadataka provjerite broj stranica. Zadatci s milimetarskim papirom imaju 11 stranica.

Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora (svake čestice zadatka) tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena. Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, odgovori koji nisu ispravljani prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

--	--	--	--	--

PRVA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

Tab. 1. Kretanje broja stanovnika naselja Općine Dugopolje od 1948. do 2021.

	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.	2021.
Dugopolje	2322	2378	2596	2665	2610	2600	2674	2993	3 276
Koprivno	349	331	354	326	274	241	249	272	322
Kotlenice	328	288	297	251	172	155	133	148	131
Liska	121	128	139	139	119	79	64	56	51
Ukupno	3120	3175	3386	3381	3175	3075	3120	3469	3780

2	
---	--

1. Izračunajte prosječnu godišnju promjenu broja stanovnika i prosječnu godišnju stopu promjene između dvaju zadnjih popisa za općinu Dugopolje. (Rezultat zaokružite na jednu decimalu.)

Prostor za računanje

Prosječna godišnja promjena broja stanovnika općine Dugopolje iznosi _____.

Prosječna godišnja stopa promjene broja stanovnika općine Dugopolje iznosi _____.

2	
---	--

2. Općina Dugopolje bilježi pad broja stanovnika nakon popisa _____ godine, a uzrok pada broja stanovnika jesu procesi čiji je naziv

_____.

1	
---	--

3. Broj stanovnika posljednjih se pola stoljeća kontinuirano smanjuje u naselju čije je ime

_____.

--	--	--	--	--

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

Tab. 2. Struktura stanovništva prema dobi i spolu u naseljima općine Dugopolje 2021.

Dobna skupina (godina)	Dugopolje		Koprivno		Kotlenice		Liska	
	muškarci	žene	muškarci	žene	muškarci	žene	muškarci	žene
0 – 4	95	90	7	9	4	1	-	1
5 – 9	83	102	10	11	2	3	2	1
10 – 14	124	106	16	15	2	3	-	3
15 – 19	87	89	15	6	3	5	1	4
20 – 24	100	99	9	9	4	1	-	1
25 – 29	123	103	6	7	4	5	-	-
30 – 34	105	130	7	4	3	2	1	-
35 – 39	124	120	12	14	5	3	-	1
40 – 44	104	122	10	15	4	1	2	3
45 – 49	109	86	12	4	2	4	3	2
50 – 54	111	120	4	6	5	5	1	1
55 – 59	133	118	10	11	4	3	5	-
60 – 64	114	111	11	14	6	7	1	1
65 – 69	96	59	13	12	5	6	1	2
70 – 74	59	70	7	7	3	6	1	3
75 – 79	18	35	2	4	2	4	3	-
80 – 84	22	50	5	8	-	-	2	6
85 – 89	12	13	2	2	-	2	-	2
90 – 94	1	5	-	-	-	-	-	-
95 i više	-	-	-	-	-	-	-	-

Izvor: Popis stanovništva 2021.

1	4. Izračunajte indeks starosti za naselja općine Dugopolje te odredite koje naselje ima najveći indeks starosti i koliko on iznosi. (Rezultat zaokružite na jednu decimalu.)

Prostor za računanje

Najveći indeks starosti ima naselje čije je ime _____ i on iznosi

_____.

--	--	--	--	--

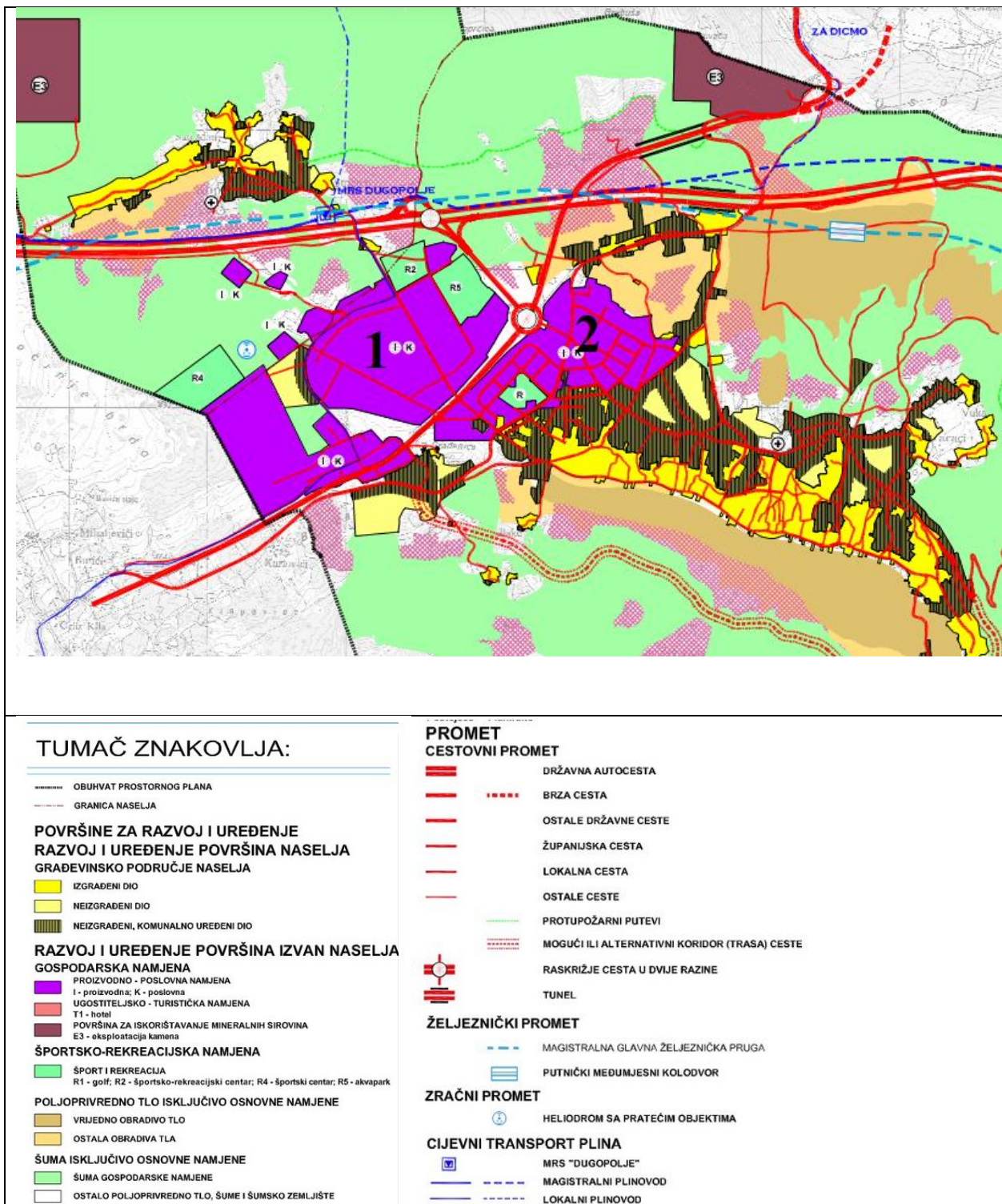
9	
---	--

5. S pomoću podataka u Tablici 2. na priloženome milimetarskom papiru grafitnom olovkom i geometrijskim priborom izradite dijagram broja stanovnika po spolu u dobno-spolnoj strukturi stanovništva naselja Kotlenice.

- a) Okrenite kraću stranicu milimetarskog papira prema sebi. Od donjega ruba odbrojite 5 cm. Tu ucrtajte os x na sljedeći način: os treba podijeliti na dva dijela, a razmak između dijelova osi mora biti 1 cm, točno u sredini milimetarske podloge. Dio osi x ucrtajte lijevo, a dio desno od razmaka. Na njima ucrtajte oznake tako da 1 cm određuje vrijednost 1, a ispod oznaka upišite pripadajuće podatke. Duljinu osi odredite prema vrijednostima u tablici. Upišite naziv osi x .
- b) Ucrtajte dvije osi y čiji će početak imati sjecište s osi x lijevo i desno od razmaka između dvaju njezinih dijelova. Duljinu dviju osi y odredite prema podacima u tablici koje ćete upisati između njih. Na osi y ucrtajte oznake tako da 0,7 cm predočava vrijednost 5 godina, a na odgovarajuće mjesto između oznaka obiju osi upišite pripadajuće podatke. Upišite naziv osi y .
- c) Prema pravilima geografskih grafičkih metoda nacrtajte dijagram dobno-spolne strukture po petogodišnjim skupinama i obojite mušku populaciju plavom bojom a žensku crvenom. Prve stupce ucrtavajte od osi x , a širina im je određena oznakama na osima y .
- d) Desno od dijagrama izradite tumač. Kvadratići u tumaču trebaju imati stranicu duljine 1 cm, a gornji kvadratić treba biti 5 cm udaljen od gornjeg ruba i 5 cm od desnoga ruba milimetarske podloge. Vertikalni razmak između kvadratića treba biti 0,5 cm. Označite sve dijelove tumača kako bi dijagram bio razumljiv.
- e) Na odgovarajuće mjesto iznad dijagrama kemijskom olovkom upišite naslov dijagrama.

--	--	--	--	--

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA PLANA I SATELITSKIH SNIMAKA.

1	
---	--

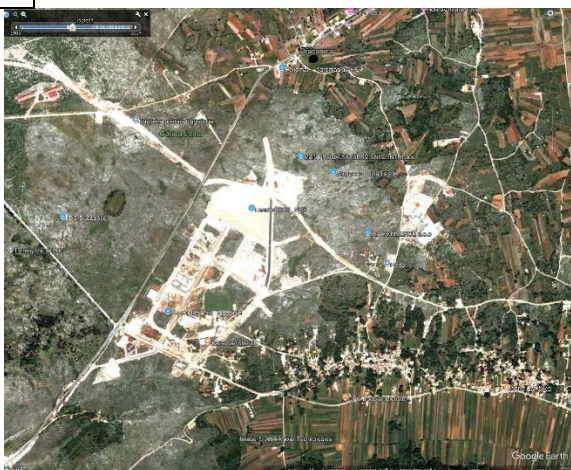
6. Na priloženome planu brojem 1 označeno je zemljište čija je namjena

1	
---	--

7. Na priloženome planu brojem 2 označen je dio tlocrta koji nazivamo

--	--	--	--	--

1	8. U kojemu se smjeru širila poslovna zona Dugopolje?
---	---

2002.

2024.

- a) istoka b) juga c) jugoistoka d) sjeveroistoka

3	9. Uz pomoć priloženoga teksta izdvojite tri prometnogeografska čimbenika koji su utjecali na razvoj općine Dugopolje.
---	--

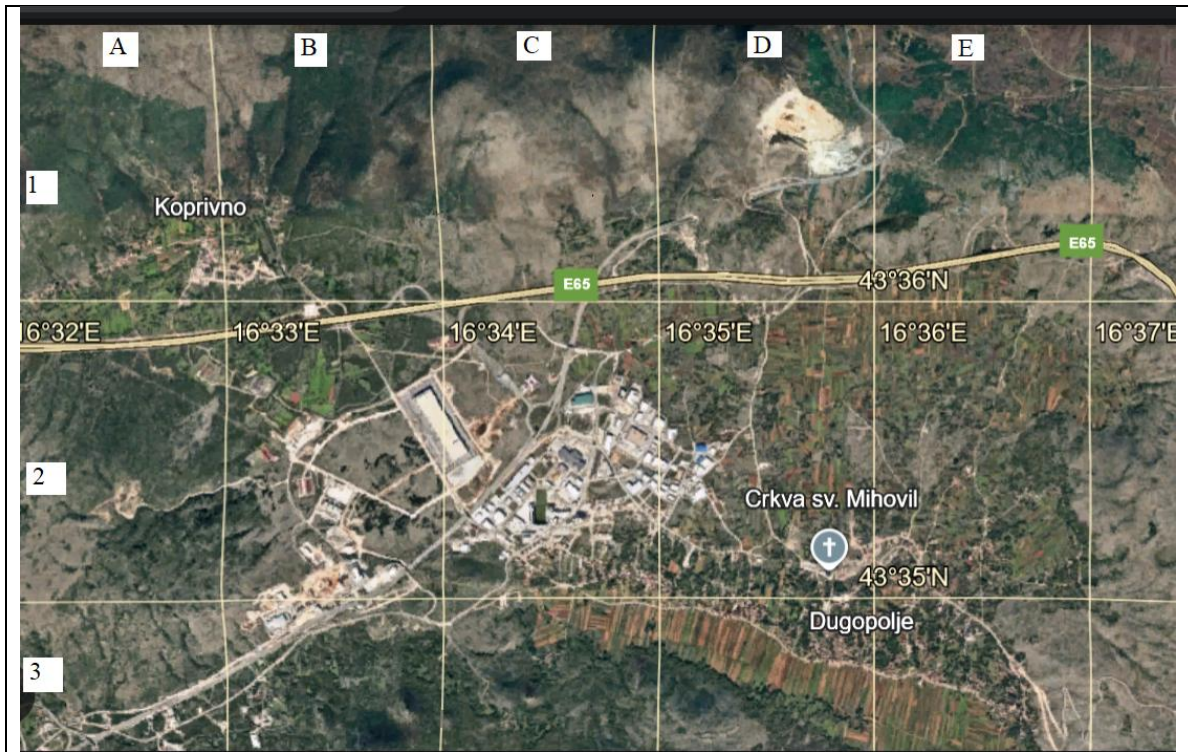
Općina Dugopolje, površinom i brojem stanovnika mala, ali izrazito dinamična općina, smještena je u Dalmatinskoj zagori, na samome izlazu za grad Split s autoceste A1. Na jugozapadu graniči s općinom Klis, na sjeveru s općinom Dicmo te na istoku s gradom Triljom. Općina svoj razvoj temelji na sustavu infrastrukturno integriranih gospodarskih zona. Više od 80 % prostora općine namijenjeno je razvoju poduzetništva, dok je ostatak rezerviran za stambene i sportsko-rekreacijske zone. Trenutačno se u gospodarskim zonama nalazi više od 150 objekata u kojima posluje preko 300 tvrtki s preko 2000 zaposlenih, što je temelj razvoja ove općine. Gospodarske zone u Dugopolju privukle su niz ulagača, od FEAL-a, Medical Intertradea, Tommyja, Županijskih cesta itd. Općina Dugopolje otvorena je i za ulaganja u sportsku i turističku infrastrukturu i ima velik potencijal u aktivnom i sportskom turizmu, a sa brzom cestom D1 Split – Sinj povezana je s obalom i unutrašnjosti Dalmacije. Prirodne ljepote ovog područja obuhvaćaju netaknutu prirodu sjevernih padina planine Mosor i špilju Vranjaču – zaštićeni geomorfološki spomenik prirode. U srcu gospodarske zone Podi, općina je izgradila objekt nogometnog stadiona kao I. fazu Sportskog centra „Hrvatski vitezovi”. Stadion kapaciteta 5200 sjedećih mjesta izgrađen je u skladu sa svim propisima Hrvatskoga nogometnoga saveza i UEFA-e. Licenciranjem od HNS-a i UEFA-e Dugopolje je tako postalo domaćinom međunarodnih utakmica UEFA Europske lige i kvalifikacijskih utakmica mlađih selekcija hrvatske reprezentacije, čemu pridonosi i zračna luka Split – Kaštela.

Prometnogeografski čimbenici razvoja općine Dugopolje

1. _____
2. _____
3. _____

--	--	--	--	--

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE SATELITSKE SNIMKE I FOTOGRAFIJA.

2

10. a) U kojemu se kvadrantu većim dijelom nalazi područje prikazano na fotografiji?

- a) A1
- b) B3
- c) C2
- d) D2

b) Na objema fotografijama u ovome zadatku prikazana je planina i njezin vrh na kojemu je općina Dugopolje pokrenula projekte izgradnje pješačkih, planinarskih i biciklističkih staza te prateće infrastrukture.

Ime je te planine

_____.

--	--	--	--	--

1	
---	--

11. Općina Dugopolje rekorder je u Hrvatskoj prema broju zaposlenih na 1000 stanovnika. Broj zaposlenih prema podacima DZS-a za 2023. iznosio je 3408. Izračunajte koliko je zaposlenih na 1000 stanovnika u Općini Dugopolje ako je na kraju iste godine broj stanovnika Općine iznosio 3740. (*Rezultat zaokružite na jednu decimalu.*)

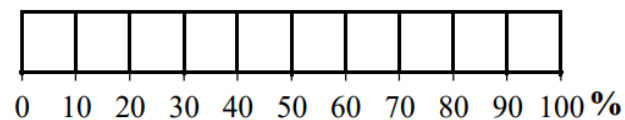
Prostor za računanje

Broj zaposlenih na svakih 1000 stanovnika za 2023. u Općini Dugopolje iznosio je _____.

1	
---	--

12. S pomoću Tablice 3. izračunajte udio stanovništva općine Dugopolje koji radi u djelatnosti poslovanja G (Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala). Ucertajte taj udio u priloženi dijagram.

Prostor za računanje

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE I DIJAGRAMA.

2	
---	--

13. U tablici 3. u prvome stupcu označite znakom X (prekrižite) slova ispred djelatnosti koje ubrajamo u primarni sektor djelatnosti, a slova ispred djelatnosti koje ubrajamo u sekundarni sektor djelatnosti označite kružićem (O).

Tab. 3. Zaposleni prema područjima djelatnosti u općini Dugopolje 2021.

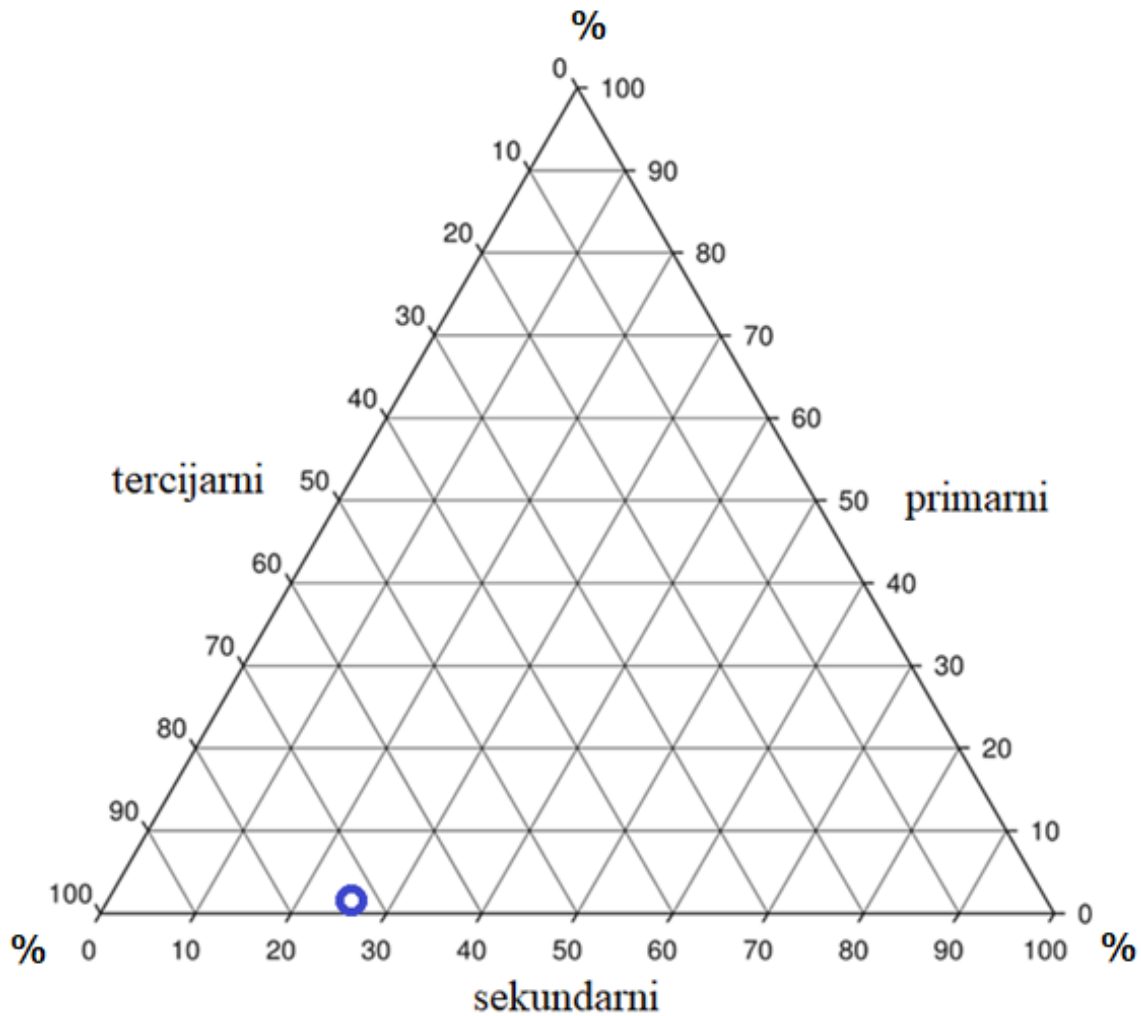
	Djelatnost poslovanja	
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	17
B	Rudarstvo i vađenje	2
C	Prerađivačka industrija	198
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	14
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	30
F	Građevinarstvo	174
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	388
H	Prijevoz i skladištenje	133
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	116
J	Informacije i komunikacije	23
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	27
L	Poslovanje nekretninama	2
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	43
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	90
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	89
P	Obrazovanje	70
R	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	92
S	Umjetnost, zabava i rekreacija	27
T	Ostale uslužne djelatnosti	62
U	Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	7
V	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	2

Izvor: dzs.hr

--	--	--	--	--

3

14. Na temelju podataka iz trokomponentnog dijagrama dopunite tablicu 4. podacima koji nedostaju.

Tab. 4. Postotni udio zaposlenih po sektorima djelatnosti općine Dugopolje 2021.

Sektori djelatnosti	%
primarni	
sekundarni	
tercijarni	